

DIREKTIVE

DIREKTIVA KOMISIJE (EU) 2019/782

od 15. svibnja 2019.

o izmjeni Direktive 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu utvrđivanja ujednačenih pokazatelja rizika

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u postizanju održive upotrebe pesticida ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 15. stavak 1. drugi podstavak,

budući da:

- (1) Direktivom 2009/128/EZ želi se smanjiti rizike i učinke upotrebe pesticida na zdravlje ljudi i okoliš te promicati upotrebu integrirane zaštite bilja te alternativnih pristupa i tehnika kako bi se smanjila ovisnost o upotrebi pesticida.
- (2) U svojem izvješću iz listopada 2017. o nacionalnim akcijskim planovima država članica i o napretku u provedbi Direktive 2009/128/EZ o održivoj upotrebi pesticida ⁽²⁾ Komisija se obvezala da će surađivati s državama članicama kako bi se postigao konsenzus o utvrđivanju ujednačenih pokazatelja rizika.
- (3) Komisija se u prosincu 2017. u svojem odgovoru na europsku građansku inicijativu „Zabrana glifosata i zaštita ljudi i okoliša od toksičnih pesticida” ⁽³⁾ obvezala da će utvrditi ujednačene pokazatelje rizika radi praćenja trendova u vezi sa smanjenjem rizika od upotrebe pesticida na razini Unije.
- (4) Potrebno je utvrditi ujednačene pokazatelje rizika radi mjerenja napretka postignutog u ostvarivanju tih ciljeva na razini Unije, što će omogućiti državama članicama upravljanje rizikom na nacionalnoj razini i izvješćivanje o njemu.
- (5) Člankom 15. stavkom 4. Direktive 2009/128/EZ od Komisije se zahtijeva da za procjenu trendova povezanih s rizikom od upotrebe pesticida izračunava pokazatelje rizika na razini Unije korištenjem statističkih podataka prikupljenih u skladu sa zakonodavstvom Unije o statističkim podacima o sredstvima za zaštitu bilja i drugih mjerodavnih podataka.
- (6) Člankom 1. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 1185/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ zahtijeva se da statistički podaci izrađeni u skladu s tom uredbom, zajedno s drugim relevantnim podacima, služe u svrhe iz članka 4.

⁽¹⁾ SL L 309, 24.11.2009., str. 71.

⁽²⁾ Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću iz listopada 2017. o nacionalnim akcijskim planovima država članica i o napretku u provedbi Direktive 2009/128/EZ o održivoj upotrebi pesticida – COM(2017) 587 final.

⁽³⁾ Komunikacija Komisije od 12. prosinca 2017. o europskoj građanskoj inicijativi „Zabrana glifosata i zaštita ljudi i okoliša od toksičnih pesticida” – C(2017)8414 final.

⁽⁴⁾ Uredba (EZ) br. 1185/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o statističkim podacima o pesticidima (SL L 324, 10.12.2009., str. 1.).

i 15. Direktive 2009/128/EZ, a to su utvrđivanje nacionalnih akcijskih planova i izračun pokazatelja. Dosad nije postignut usklađeni pristup na razini Unije za prikupljanje statističkih podataka o uporabi sredstava za zaštitu bilja na temelju Uredbe (EZ) br. 1185/2009, stoga takvi podaci nisu dostupni.

- (7) Člankom 53. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ dopušta se da države članice u posebnim okolnostima odobre za razdoblje od najviše 120 dana stavljanje na tržište sredstava za zaštitu bilja za ograničenu i kontroliranu uporabu, ako se takve mjere pokažu nužnima zbog opasnosti koja se ne može obuzdati nekim drugim razumnim sredstvima. U tim slučajevima države članice mogu odobriti sredstva za zaštitu bilja koja sadržavaju odobrene ili neodobrene aktivne tvari.
- (8) Ujednačeni pokazatelj rizika može se temeljiti samo na statističkim podacima prikupljenima u skladu sa zakonodavstvom Unije o statističkim podacima o sredstvima za zaštitu bilja i drugim relevantnim podacima, a u nedostatku statističkih podataka o upotrebi sredstava za zaštitu bilja jedini su takvi relevantni i trenutačno dostupni podaci statistički podaci o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja te broju odobrenja koja su države članice izdale u posebnim okolnostima u skladu s člankom 53. Uredbe (EZ) br. 1107/2009. Takvi bi se pokazatelji trebali dopuniti drugim pokazateljima kako bi se mogli uključiti ostali elementi rizika.
- (9) Primjereno je da kategorizacija aktivnih tvari iz ove Direktive odražava kategorizaciju iz Uredbe (EZ) br. 1107/2009 i da se razlikuju aktivne tvari niskog rizika, kandidati za zamjenu ili druge aktivne tvari, među ostalim na temelju razvrstavanja iz Uredbe (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾.
- (10) Aktivne tvari u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009 mogu biti kemijske aktivne tvari ili mikroorganizmi. Direktivom 2009/128/EZ od država članica zahtijeva se da kad god je to moguće prioritet daju nekemijskim metodama zaštite bilja. Stoga je pri utvrđivanju ujednačenih pokazatelja rizika primjereno zasebno razvrstati kemijske aktivne tvari i mikroorganizme.
- (11) U slučajevima kada države članice izdaju odobrenja u skladu s člankom 53. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 koja se odnose na neodobrene aktivne tvari, države članice u skladu s člankom 3. Uredbe (EZ) br. 1185/2009 Komisiji dostavljaju informacije o količinama neodobrenih aktivnih tvari sadržanih u sredstvima za zaštitu bilja koja su zatim stavljena na tržište. Do danas na razini Unije ne postoji usklađeni pristup za prikupljanje podataka o specifičnim količinama odobrenih aktivnih tvari sadržanih u sredstvima za zaštitu bilja stavljenima na tržište i povezanim s odobrenjima koja su izdana na temelju članka 53. Uredbe (EZ) br. 1107/2009.
- (12) Kombiniranjem statističkih podataka izrađenih u skladu s Uredbom (EZ) br. 1185/2009 i informacija o aktivnim tvarima u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009, uključujući informacije o tome je li riječ o aktivnim tvarima niskog rizika, kandidatima za zamjenu ili drugim aktivnim tvarima, može se utvrditi metoda izračuna za dobivanje ujednačenog pokazatelja rizika temeljenog na opasnosti kojim se procjenjuje mogući rizik od upotrebe pesticida.
- (13) Do uspostave usklađenog sustava prikupljanja podataka na razini Unije o količinama aktivnih tvari koje su stavljene na tržište u skladu s člankom 53. Uredbe (EZ) br. 1107/2009, opravdano je utvrditi ujednačeni pokazatelj rizika na temelju broja odobrenja izdanih na temelju tog članka.
- (14) Kako bi se izračunali ujednačeni pokazatelji rizika kojima bi se u obzir uzeo relativni rizik uporabe sredstava za zaštitu bilja koja sadržavaju različite kategorije odobrenih aktivnih tvari i neodobrenih aktivnih tvari, potrebno je utvrditi faktore ponderiranja.
- (15) Kako bi se s razumnom učestalošću mjerio napredak u tom području te s obzirom na to da su države članice dužne na godišnjoj osnovi prikupljati podatke u skladu s Uredbom (EZ) br. 1185/2009 i dostaviti ih Eurostatu u roku od 12 mjeseci od završetka referentne godine, izračun ujednačenih pokazatelja rizika trebao bi se obavljati svake godine i objaviti najkasnije 20 mjeseci nakon isteka referentne godine o kojoj je riječ.
- (16) Mjere predviđene ovom Direktivom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

⁽⁵⁾ Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.).

⁽⁶⁾ Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

DONIJELA JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjena Priloga IV. Direktivi 2009/128/EZ

Prilog IV. Direktivi 2009/128/EZ zamjenjuje se tekstem iz Priloga ovoj Direktivi.

Članak 2.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije do 5. rujna 2019.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 3.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 15. svibnja 2019.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOG

„PRILOG IV.

ODJELJAK 1.

Ujednačeni pokazatelji rizika

Ujednačeni pokazatelji rizika navedeni su u odjeljcima 2. i 3. ovog Priloga.

ODJELJAK 2.

Ujednačeni pokazatelj rizika br. 1: ujednačeni pokazatelj rizika temeljen na opasnosti, koji se temelji na količinama aktivnih tvari koje su stavljene na tržište u sredstvima za zaštitu bilja u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009

1. Ovaj se pokazatelj temelji na statističkim podacima o količinama aktivnih tvari stavljenih na tržište u sredstvima za zaštitu bilja u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009 koji su Komisiji (Eurostat) dostavljeni u skladu s Prilogom I. (Statistički podaci o stavljanju pesticida na tržište) Uredbe (EZ) br. 1185/2009. Ti su podaci razvrstani u četiri skupine, koje su podijeljene na sedam kategorija.
2. Za izračun ujednačenog pokazatelja rizika br. 1 primjenjuju se sljedeća opća pravila:
 - (a) ujednačeni pokazatelj rizika br. 1 izračunava se na temelju kategorizacije aktivnih tvari u četiri skupine i sedam kategorija navedenih u tablici 1.;
 - (b) aktivne tvari iz skupine 1 (kategorije A i B) su one navedene u dijelu D Priloga Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 540/2011 ⁽¹⁾;
 - (c) aktivne tvari iz skupine 2 (kategorije C i D) su one navedene u dijelovima A i B Priloga Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011;
 - (d) aktivne tvari iz skupine 3 (kategorije E i F) su one navedene u dijelu E Priloga Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011;
 - (e) aktivne tvari iz skupine 4 (kategorija G) su one koje nisu odobrene u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009 te stoga nisu navedene u Prilogu Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011;
 - (f) primjenjuju se faktori ponderiranja iz retka vi. tablice 1.
3. Ujednačeni pokazatelj rizika br. 1 izračunava se množenjem godišnjih količina aktivnih tvari stavljenih na tržište za svaku skupinu iz tablice 1 s odgovarajućim faktorom ponderiranja opasnosti iz retka vi., nakon čega slijedi objedinjavanje rezultata tih izračuna.
4. Mogu se izračunati količine aktivnih tvari koje su stavljene na tržište za svaku skupinu i kategoriju iz tablice 1.

⁽¹⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 540/2011 od 25. svibnja 2011. o provedbi Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu popisa odobrenih aktivnih tvari (SL L 153, 11.6.2011., str. 1.).

Tablica 1.

Kategorizacija aktivnih tvari i faktora ponderiranja opasnosti za potrebe izračuna ujednačenog pokazatelja rizika br. 1.

Red-ak	Skupine						
	1		2		3		4
i.	Aktivne tvari niskog rizika koje su odobrene ili se smatraju odobrenima u skladu s člankom 22. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 i koje su navedene u dijelu D Priloga Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011		Aktivne tvari koje su odobrene ili se smatraju odobrenima u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009 i koje nisu obuhvaćene drugim kategorijama, a navedene su u dijelovima A i B Priloga Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011		Aktivne tvari koje su odobrene ili se smatraju odobrenima u skladu s člankom 24. Uredbe (EZ) br. 1107/2009, koje su kandidati za zamjenu i navedene su u dijelu E Priloga Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011		Aktivne tvari koje nisu odobrene u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009 te stoga nisu navedene u Prilogu Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011
ii.	Kategorije						
iii.	A	B	C	D	E	F	G
iv.	Mikroorganizmi	Kemijske aktivne tvari	Mikroorganizmi	Kemijske aktivne tvari	Koje nisu razvrstane kao: karcinogene tvari kategorije 1.A ili 1.B i/ili reprotoksične tvari kategorije 1.A ili 1.B i/ili endokrini disruptori	Koje su razvrstane kao: karcinogene tvari kategorije 1.A ili 1.B i/ili reprotoksične tvari kategorije 1.A ili 1.B i/ili endokrini disruptori, kod kojih je izloženost ljudi zanemariva	
v.	Faktori ponderiranja opasnosti koji se primjenjuju na količine aktivnih tvari stavljenih na tržište u sredstvima koja su odobrena u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009						
vi.	1		8		16		64

5. Osnovna vrijednost za ujednačeni pokazatelj rizika br. 1 utvrđuje se na 100 i jednaka je prosječnom rezultatu prethodno navedenog izračuna za razdoblje 2011.–2013.
6. Rezultat ujednačenog pokazatelja rizika br. 1 izražava se upućivanjem na osnovnu vrijednost.
7. Države članice i Komisija izračunavaju i objavljuju ujednačeni pokazatelj rizika br. 1 u skladu s člankom 15. stavkom 2. i člankom 15 stavkom 4. Direktive 2009/128/EZ za svaku kalendarsku godinu i najkasnije 20 mjeseci nakon isteka godine za koju se izračunava ujednačeni pokazatelj rizika br. 1.

Ujednačeni pokazatelj rizika br. 2: ujednačeni pokazatelj rizika koji se temelji na broju odobrenja dodijeljenih u skladu s člankom 53. Uredbe (EZ) br. 1107/2009

1. Ovaj se pokazatelj temelji na broju odobrenja dodijeljenih za sredstva za zaštitu bilja u skladu s člankom 53. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 kako je priopćen Komisiji u skladu s člankom 53. stavkom 1. te uredbe. Ti su podaci razvrstani u četiri skupine, koje su podijeljene na sedam kategorija.
2. Za izračun ujednačenog pokazatelja rizika br. 2 primjenjuju se sljedeća opća pravila:
 - (a) ujednačeni pokazatelj rizika br. 2 temelji se na broju odobrenja dodijeljenih u skladu s člankom 53. Uredbe (EZ) br. 1107/2009. Izračunava se na temelju kategorizacije aktivnih tvari u četiri skupine i sedam kategorija navedenih u tablici 2. ovog odjeljka;
 - (b) aktivne tvari iz skupine 1 (kategorije A i B) navedene su u dijelu D Priloga Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011;
 - (c) aktivne tvari iz skupine 2 (kategorije C i D) su one navedene u dijelovima A i B Priloga Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011;
 - (d) aktivne tvari iz skupine 3 (kategorije E i F) su one navedene u dijelu E Priloga Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011;
 - (e) aktivne tvari iz skupine 4 (kategorija G) su one koje nisu odobrene u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009 te stoga nisu navedene u Prilogu Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011;
 - (f) primjenjuju se faktori ponderiranja iz retka vi. u tablici 2 ovog odjeljka.
3. Ujednačeni pokazatelj rizika br. 2 izračunava se množenjem broja odobrenja dodijeljenih za sredstva za zaštitu bilja u skladu s člankom 53. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 za svaku skupinu iz tablice 2 s odgovarajućim faktorom ponderiranja opasnosti iz retka vi., nakon čega slijedi objedinjavanje rezultata tih izračuna.

Tablica 2.

Kategorizacija aktivnih tvari i faktora ponderiranja opasnosti za potrebe izračuna ujednačenog pokazatelja rizika br. 2

Red-ak	Skupine			
	1	2	3	4
i.	Aktivne tvari niskog rizika koje su odobrene ili se smatraju odobrenima u skladu s člankom 22. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 i koje su navedene u dijelu D Priloga Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011	Aktivne tvari koje su odobrene ili se smatraju odobrenima u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009 i koje nisu obuhvaćene drugim kategorijama, a navedene su u dijelovima A i B Priloga Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011	Aktivne tvari koje su odobrene ili se smatraju odobrenima u skladu s člankom 24. Uredbe (EZ) br. 1107/2009, koje su kandidati za zamjenu i navedene su u dijelu E Priloga Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011	Aktivne tvari koje nisu odobrene u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009 te stoga nisu navedene u Prilogu Provedbenoj uredbi (EU) br. 540/2011

Red-ak	Skupine						
	1	2	3			4	
ii.	Kategorije						
iii.	A	B	C	D	E	F	G
iv.	Mikroorganizmi	Kemijske aktivne tvari	Mikroorganizmi	Kemijske aktivne tvari	Koje nisu razvrstane kao: karcinogene tvari kategorije 1.A ili 1.B i/ili reprotoksične tvari kategorije 1.A ili 1.B i/ili endokrini disruptori	Koje su razvrstane kao: karcinogene tvari kategorije 1.A ili 1.B i/ili reprotoksične tvari kategorije 1.A ili 1.B i/ili endokrini disruptori kod kojih je izloženost ljudi zanemariva	
v.	Faktori ponderiranja opasnosti koji se primjenjuju na broj odobrenja dodijeljenih u skladu s člankom 53. Uredbe (EZ) br. 1107/2009						
vi.	1		8		16		64

4. Osnovna vrijednost za ujednačeni pokazatelj rizika br. 2 utvrđuje se na 100 i jednaka je prosječnom rezultatu prethodno navedenog izračuna za razdoblje 2011.–2013.
5. Rezultat ujednačenog pokazatelja rizika br. 2 izražava se upućivanjem na osnovnu vrijednost.
6. Države članice i Komisija izračunavaju i objavljuju ujednačeni pokazatelj rizika br. 2 u skladu s člankom 15. stavkom 2. i člankom 15 stavkom 4. Direktive 2009/128/EZ za svaku kalendarsku godinu i najkasnije 20 mjeseci nakon isteka godine za koju se izračunava ujednačeni pokazatelj rizika br. 2.”